

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T

Kiadja a Kollégiumi Szövetség

Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

- Interjú Gázsó Ferenc egyetemi tanárral
- Fehívás továbbképzésre
- Megyei elnökök találkozója
- Diákszövetség Egerben

IX. évfolyam 1999. november

11

Vay Ádám Gimnázium és Szakközépiskola Kollégiuma, Baktalórántháza

Bemutatkozunk

Vay Ádám Gimnázium és Szakközépiskola Kollégiuma

Baktalórántháza a Közép-Nyírségben, Nyíregyházától ÉK-re, 31 km távolságra található város. A nyírségi erdőmaradványnak növénytanilag érdekes része a védett Nagyerdő, jelentős területeken találkozhatunk száz évnél idősebb fákkal is. A település mellett található 312 ha területű erdő nagy része természeti védettség alatt áll. A település környezetét kihasználva rendszeresek a különféle területi és országos sportrendezvények, mint tájfutó és triatlon versenyek. A kollégium szervesen illeszkedik a kisváros rendszerébe. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a város életébe való aktív bekapcsolódásnak.

A kollégium 660 férőhelyes, nem önálló gazdálkodású intézmény. 1966-ban épült, kezdetben 120 tanuló elhelyezését biztosította. Fennállása óta alakul és bővül. 1988-ban kiegészült egy 30 férőhelyes résszel. A régi kollégiumhoz 1990-ben épített új szárnyban 70 tanuló helyezhető el. 1994-ben a régi épület tetőterének beépítésével újabb komfortos kollégiumi részt nyertünk. A kollégium mai szerkezete 1995. szeptember 1-vel alakult ki, amikor is a fenntartó Baktalórántháza Város Képviselő-testülete a város gimnáziumát és szakközépiskoláját összevonva egy iskolát hozott létre, így a két kollégium is egyesült. A gimnáziumhoz tartozó Vásár tér uti kollégiumban 120 tanuló helyezhető el, itt kizárólag lányok vannak. A központi Naményi uti Kollégiumban jelenleg 500 tanuló van, 350 fiú és 150 leány.

A tanulólétszám növekedése újabb kollégiumi rész kialakítását tette szükségessé. A Kossuth úti kollégiumban 40 fiútanuló nyert elhelyezést. 1999. szeptember 15-i állapot szerint a kollégium létszáma 660 fő. A régi kollégium 6 fős szobáival szemben az új szárnyban korszerű 4 férőhelyes szobák vannak. Ugyanitt fürdőszobával ellátott vendégszobák is rendelkezésre állnak. A folyosósínteken közös szociális helyiségek (WC mosdó, zuhanyzó) vannak kialakítva. A kollégium gondozott, parkosított környezetben fekszik labdarúgó- és kézilabdapálya övezi. Az 1995-ben átadott modern sportcsarnok, melyben kondicionáló terem is rendelkezésre áll, az egészséges életmód biztosítása mellett számos, rangos rendezvény lebonyolítását teszi lehetővé. A kollégiumban található a könyvtár, 8870 kötet. Korszerűen felszerelt konyhában 600 fő részére készítenek naponta ebédet (Naményi uti kollégium). A tágas ebédlő egyszerre 100 tanuló kényelmes étkezését teszi lehetővé. Minden folyosósínten televízió készülék biztosítja a tanulók szabad idejének hasznos eltöltését. A központi videó hálózat és műholdas műsorok választéka jól kiszolgálják a gyerekek ez irányú igényeit.

Kollégiumunk - közmegelegedésre - az elmúlt időszakban számos rangos rendezvénynek adott otthont, pl. SZKT országos versenyek, szaktanfolyamok, át- és továbbképzések, munkaerő-piaci tréningek, személyiségfejlesztő tréningek.

Kollégiumunk pedagógusai a közoktatási törvény előírásának megfelelő végzettséggel rendelkeznek. Jelenleg a nevelőtestület 24 fő pedagógusból áll, 1 fő kollégiumvezető 13 fő nő és 10 fő férfi. Minden nevelőtanár csoportot vezet. A szakos eloszlás meglehetősen heterogén, így a tanterület a felzárkóztató és a tehetség-gondozó kollégiumi funkciók ellátására alkalmas.

Az iskola rendkívül sokprofilú intézmény, így működik itt 6 és 4 osztályos gimnázium (általános tantervű, ill. közbiztonsági orientációs gimnáziumi osztály), 4 évfolyamos szakközépiskolai képzés (mezőgazdasági, ill. határrendészeti szakmacsoport), 3 évfolyamos szakmunkás képzés (mezőgazdasági gépszerelő, gépüzemeltető és növénytermesztő gépész szakma), 2 éves szakképzés (mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó). Az iskola tanulóinak mintegy 70%-a kollégista. Nemek szerinti megoszlásuk: 406 fiú 254 lány.

A tanulók részére a kötelező szilenciumon kívül egyéni (kiscsoportos) foglalkozások vannak a tanulmányi munka segítése, számonkérése, felzárkóztatás, tehetséggondozás, vagy a napi problémák segítése céljából. Felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk matematikából (heti 2 óra), fizikából (heti 2 óra), történelem (heti 2 óra), biológia (heti 2 óra), ukrán nyelv (heti 2 óra), közlekedési ismeretek (heti 2 óra).

Kollégiumunkban meghatározó szerepet kap az egészséges és kultúrált életmódra nevelés.

Kaluczki Gyula nevelőtanár

K o l l é g i u m

AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM
TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

- ☐ **Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából**
- ☐ **Felelős kiadó: Horváth István** ☐ **Főszerkesztő: Benda János** ☐ **Alapító főszerkesztő: Dr. Benedek István**
- ☐ **Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Tel.: 27/ 317 - 069 (Diákoldal); Gulyás Béla, Tel.: 78/ 462 - 035 (Zöld-oldal); Takács Ernő, Tel.: 34/487 - 081 (Szakmai érdekvédelem); Dr.Csépe György, Tel.: 37/ 318 - 138 (KSZ hírek, megyei információk)**
- ☐ **Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/376 - 042; Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412 - 813** ☐ **Előfizethető a kiadó címén: 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax:(1) 352-9601**
- E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu** ☐ **Honlap: www.kollegiumiszovetseg.matav.hu** **Példányszám: 1500**

BESZÉLGETÉS RÁCZ JÁNOSSEL, A VESZPRÉMI NÉPI KOLLÉGIUM NEVELŐTANÁRÁVAL

RÁCZ JÁNOS A 82. ÉLETÉVÉT TAPOSTA, AMIKOR EZ A BESZÉLGETÉS LEZAJLOTT. SZÍVESEN, NAGY LEKESÉDÉSSSEL VÁLLALKOZOTT A MŰLT IDÉZÉSÉRE, DE MÁR SÚLYOS BETEG VOLT ÉS NEHEZÉRE ESETT A SZÓ KIMONDÁSA, A MONDATOK FORMÁLÁSA. RÁCZ JÁNOS EGÉSZ ÉLETÉBEN, FÜGGETLENÜL ATTÓL, HOGY MÍLYEN MUNKAKÖRBE DOLGOZOTT, NÉPTANÍTÓ VOLT, A FOGALOM LEGIGAZIBB ÉRTELMÉBEN.

NAGYON NEHÉZ ANYAGI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT NEVELŐDÖTT. ÉDESANYJA 11 GYERMEKNEK ADOTT ÉLETET ÉS HETEN ÉRTEK FELNÖTTÉ. BODAJK KÖZSÉGÉBEN SZÜLETETT 1917-BEN. KEVÉSKE FÖLDJÜK VOLT, AMELYBŐL NEM LEHETETT MEGÉLNI. A FÁRADÁSOT NEM KÍMÉLŐ ÉDESAPA ERDEI MUNKÁVAL ÉS KÚTÁSÁSSAL TÖREKEDETT FENNTARTANI A CSALÁDJÁT. IGEN SZEGÉNYEN, DE MELEG SZERETETBEN ÉLT A NÉPES CSALÁD. EZEKRŐL A RÉGMŰLT DOLGOKRÓL EGYKORI NEVELŐTANÁROM SZÍVESEN EMLÉKEZIK, DE A KEDVES ÉS KÖZEL FÉLÉVSZÁZADA VELE EGYÜTT ÉLŐ ANNA ASSZONY, HŰSÉGES TÁRSA AZ ÉLETBEN, A MUNKÁBAN, KÉT GYERMEKÉNEK ÉDESANYJA SEGÍTSÉGE IS SZÜKSÉGES A MŰLT PONTOS IDÉZÉSÉHEZ. A SZEME CSILLOG, ARCVRONÁSAI KISIMULNAK AZ EMLÉKEZÉS KÖZBEN, DE ELŐREHALADOTT KORA ÉS BETEGSÉGE NEHEZÍTI A FOLYAMATOS BESZÉLGETÉST.

KEDVES JÁNOS! MÍLYEN VOLT A GYERMEKKÖR, HOGYAN LETTÉL PEDAGÓGUS?

Szegény, nagyon szegény körülmények között éltünk. A megélhetés, a ruházódásunk sok gondot okozott a szüleimnek. Már 8-9 éves korunktól kezdve dolgoztunk a ház körül, a nagyobb gazdáknál és a báróék birtokán. Ennek ellenére testvéreimmel együtt rendszeresen jártunk a falusi iskolába. Szerettem az iskolát, a tanulást, a tanító bácsit. Hamar rákaptam az olvasásra. Az elemi iskola elvégzése után a tanítóm rábeszélte szüleimet, hogy taníttassanak tovább, ehhez segítséget ígért és adott. Így kerültem a móri polgári iskolába. Itt is jól tanultam. Tanárain és a báróék segítségével bejutottam a nagykőrösi tanítóképzőbe. A kollégiumba költözéshez szükséges ágyneműről, alsóneműről a báróné gondoskodott, akárcsak Sütő Andrásnak a nagyenyedi kollégiumba való költözéséhez az ottani földesúr.

MÍLYEN VOLT SZÁMODRA A NAGYKŐRÖSI TANÍTÓKÉPZŐ, A KOLLÉGIUM?

Hamar megszerettem a képző, a kollégiumot, öt évig volt a második

otthonom. Életre szóló barátságok születtek. Maharos Jóskára emlékszem leginkább, akivel az elmúlt évtizedekben többször összekapcsolódott a sorsom. Itt ismerkedtem meg a népi kultúrával, szerettem meg a népdalokat, barátkoztam meg a népi irodalommal. Feleségem, aki Erdélyből származik még inkább erősítette bennem a néprajz iránti vonzalmamat, a népművészeti tárgyak tiszteletét és gyűjtését.

HOGYAN KEZDŐDÖTT TANÍTÓI PÁLYÁD, FELNÖTT ÉLETED?

Baranya megyébe, az Ormánság egy kis falujába kerültem tanítónak. Ma már szinte hihetetlen körülmények között kezdtem tanítani. A hat osztály egy teremben tanult. A zsúpfedeles, döngölt földű terembe még nappal is kevés fény jutott.

Megismerkedtem a felekezeti iskolák néptanítóinak sanyarú életével, a kiszolgáltatottsággal, a megaláztatással, a néptanítói szegénységgel. A Kárpátalja visszakerülése után Máramaros megyébe kerültem és Nagybecskón lettem kinevezett állami tanító. Itt sem volt könnyű az életem, de a nagyrészt ruszin

gyerekek és felnőttek között jól éreztem magam, közben katonáskodtam.

HOGYAN ALAKULT A SORSOD A HÁBORÚ UTÁN?

Az ország keleti részének felszabadulása után Debrecenben az új demokratikus magyar hadseregbe kerültem, a németek elleni harcra készültünk, így kerültem Hajmáskérre, majd a háború után Pápára. Már nagyon elegendő lett a háborúból, a katonáskodásból, tanítani szerettem volna ismét. Pápán 1945 őszén leszereltek és a veszprémi tanfelügyelőség Enyingre küldött. Állami tanítóként az ottani református iskolához kerültem kisegítőként. Elsőként a Pedagógus Szakszervezet iskolájába küldtek ismerkedni az új eszmékkel, új tanítási módszerekkel. Számomra a továbbképzés az új énektanítási módszer megismerését és a demokratikus pedagógus szakszervezet megszervezésével kapcsolatos tudnivalókat jelentette.

Enyingre visszatérve nagy aktivitással kezdtem meg a tanítást, különösen az ének és népi kultúra ápolásában felmutatott kezdeti sikereimre figyeltek fel és hamarosan megválasztottak a járási pedagógus szakszervezet titkárává. Iskolai és szakszervezeti munkámat továbbra is eredményesnek ítélték és Veszprémbe helyeztek, ahol a megye pedagógiai szervezetének a titkára lettem.

HOGYAN ÉLTÉL, MIT CSINÁLTÁL VESZPRÉMBEN?

Az állami polgári iskolában énektanár lettem és szerveztem a pedagógus szakszervezet életét. Jó kapcsolatba kerültem Páldy Róberttel, a Szabadművelődési Társaság megyei titkárával és Szokolszky Istvánnal, akikkel a közművelődésben és a népi kollégium elindításában segítettük egymás munkáját. Velük is életre

szóló barátság alakult ki közöttünk.

A népi kollégium megnyitásával a kollégiumban nevelőtanár lettem, ahol elsősorban a népi kultúra ápolásában, a kulturális élet és a falujárások szervezésében vettem részt, összekapcsolva a szakszervezeti és népművelési feladatokkal. A kollégiumban jó kapcsolat alakult ki a kisebb és nagyobb diákokkal egyaránt. A kicsik számára elsősorban a szülőket igyekeztem pótolni, a nagyobbaknál a kisebb-nagyobb lelki gondjaik megbeszélésével oldottam feszültségeiket.

Kollégiumi munkádat jól ismertem, magam is "szenvédő" alakja voltam, évtizedek múltán is valamennyien jó szívvel gondolnak rád az évfordulós és más találkozások alkalmával. Mi történt Veszprém után, hogyan éltél, dolgoztál a későbbi évtizedekben?

A volt népi kollégisták szeretetét az elmúlt évtizedekben és most is érzem. Én is jó szívvel gondolok reájuk és amikor csak tehetem, részt veszek az összejöveteleiken. 1948. végén Budapestre helyeztek a

Pedagógus Szakszervezet központjába. Ez előtt öt hónapos iskolán vettem részt, majd rövidesen a Pedagógus Szabad Szakszervezet főtitkára lettem. Itt nagyon éles ütközéseim voltak a párt vezetőivel a pedagógusok bérharcá következtében. Bár nem a kívánt mértékben, de 1954-ben jelentős béremelést sikerült elérnünk, de nekem hamarosan mennem kellett. Ezután a SZOT központban dolgoztam, majd a SZOT Tárogató utcai iskolájának lettem a vezetője és végül Kispesten a 4. sz. Szakközépiskola igazgatója lettem. Innen mentem nyugdíjba 1977-ben.

Hogyan töltöd nyugdíjas éveidet, hogyan emlékszel pályádra?

Mindig akkor éreztem igazán jól magamat, ha gyerekek, fiatalok között lehettem, illetve a köztük töltött időkre emlékezem a legszívesebben. Két gyermekem született, mindegyik pedagógusnak tanult. Három unokám között töltöm

mostanában a legszívesebben az időmet. A kiskert jelenti még számomra a pihenést, megnyugvást. Budakeszin lévő telkemre történő egyik kiruccanásom alkalmával egy fiatal hölgy csúnya balesetet okozott, ami a kocsim összetörésén felül komoly csigolya és fejsérüléssel is járt. Ezután ha lassan javultam is, az agyam is lassabban forog, de köztetek régi népi kollégisták között mindig egy kicsit megfiatalodok, jobban érzem magam. A feleségemnek okozok mind több gondot, az ő szerető ápolása, gyermekeim, unokáim szerető gondoskodása éltet, hoz örömet számomra mostanában is.

Köszönöm a beszélgetést és elnézést kérek a hosszas fárasztásért. Mi egykori veszprémi népi kollégisták, amíg csak élünk mindig szeretettel emlékezünk rád. Nem felejtjük el sem a régmúltat, sem az utóbbi összejöveteleink alkalmával együtt eltöltött éveket illetve kedves órákat, a közös énekléseket, a jóízű beszélgetéseket.

Dr. Tatai Zoltán

Versenyeztünk!

Az indián nyár kollégiumi eseményei között előkelő helyet foglalt el a kisvárosi kollégiumok között Tatán lezajlott Humánvédelmi verseny. A versenykiírásra kilenc kollégium válaszolt, és közölte, hogy kész a megmérettetésre. Már a tisztesség is azt diktálja, hogy név szerint is megemlítsük őket:

Hunyadi János Középiskolai Kollégium Kalocsa, Németh László Középiskolai Kollégium Békés, Kőrösy László Középiskolai Kollégium Esztergom, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Középfokú Kollégiuma Komárom, Szabó József Városi Középfokú Kollégium Tatabánya, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Középfokú Kollégiuma Tatabánya, Jávorka Sándor Mezőgazdasági Szakközépiskola Kollégiuma Tata, Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakmunkásképző Iskola Kollégiuma Tata; és a házigazda a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat József Attila Középfokú Kollégiuma Tata hat fős csapatai vettek részt a versenyen.

A verseny verőfényes igazi szabadtéri rendezvényre való délutánon zajlott a kollégium falai között és a tatai Öreg-tó partján. A versenyfeladatok között szerepelt többek között műszerismeret, társ mentése vegyi-szennyezett terepről, elsősegély-nyújtás, rádiónavigációs feladat és légpuska lövészet. A zsűrinek meglehetősen nehéz dolga volt a felkészült és magas fokon fegyelmezett csapatok munkáját úgy értékelni, hogy az korrekt, minden résztvevő által elismert legyen és mindenek

előtt megfeleljen a szakmai követelményeknek. Erre igen csak éberrel figyelt a zsűri titkára - Szinák Ferencné, Jutka néni a Polgári Védelem Tatabánya Városi Parancsnoksága munkatársa. A verseny előkészítéséről és lebonyolításáról jó véleményének adott hangot Zgyerka Pál pv. ezredes úr is a PV. megyei parancsnoka. Ugyancsak elismerően szólt a látottakról Jámbor Imre úr a Vöröskereszt városi szervezetének elnöke is. A háromórás kemény küzdelem fizikailag és szellemileg is kifárasztotta a résztvevőket. A néhány szendvics, üdítő és az izletes vacsora elfogyasztásával a lányok és fiúk hamar regenerálódtak. Az eredményhirdetésen már jó hangulatú csapat köszöntötte a helyezetteket, a különdíjasokat. A verseny győztes csapatának tagjai - a hazaiak - örömmel gratuláltak a második helyezett esztergomi és a harmadik helyezett kalocsai kollégium versenyzőinek.

A szoros eredmények mutatják, hogy jól felkészült és felkészített csapatok vívtak nemes küzdelmet. A hagyományteremtés igényével lezajlott rendezvény - reméljük - valóban visszatérő eseménye lesz kollégiumi életünknek.

A jól ismert szlogent használva mondhatjuk, hogy nem jött volna létre ez a verseny, ha nem ad segítséget hozzá a Polgármesteri Hivatal, a megyei Rendőrfőkapitányság, a Vöröskereszt Városi Szervezete, a 25. Klapka György Gépesített Lövészdandár Parancsnoksága és mindenképp előtt a PV. Tatabánya Városi Parancsnoksága. No és persze a legédesebb díjat felajánló Szappanos István úr, aki a legalakiasabb csapatnak egy 16 szeletes tortával kedveskedett.

(sza-ta)

A KSZ MEGYEI ELNÖKEINEK TANÁCSKOZÁSÁRÓL

Szabó Istvánné megyei elnök tájékoztatója

Október 22-én a PSZ székház tanácskozó termében került sor a Kollégiumi Szövetség Megyei Elnökeinek tanácskozására. A rendezvény kezdetén Tessedik díjasainkat, Czeglé Zoltánnét és Szabó Istvánnét köszöntöttük.

Ezt követően Horváth István elnök a KSZ aktuális kérdéseiről, a megoldásra váró feladatokról adott tájékoztatást. Többek között a kollégiumi nevelés alapprogramjáról, a 2000. évi költségvetés tervezetéről, a Nemzeti Kollégiumfejlesztési Közalapítványról, a KOMA pályázatokról, a szakképzési alap nyitásáról, a minőségbiztosításról, egyéb pályá-

zati lehetőségekről, valamint egyéb, a szövetség működésével kapcsolatos kérdésekről.

Benda János szakmai ügyvivő a kollégiumi nevelés alapprogramjáról, a minőségbiztosításról, ezek bevezetését megelőző tevékenységekről

szól részletesen. Tájékoztatást adott a közelgő kollégiumi konferencia feladatairól. Pethes Zoltán gazdasági ügyvivő a KSZ gazdálkodásáról, a tagdíjak fizetéséről, a KSZ alapszabályának javasolt módosításáról szólt. Az értekezletet meglátogatta Borbáth Gábor a PSZ főtítkára. Köszöntötte a résztvevőket, s szólt a közös feladatokról, az együttműködés fontosságáról, az EU csatlakozás várható tennivalóiról, a pedagógusok jelenlegi és várható helyzetéről beszélt.

Dr. Csépe György szervezeti ügyvivő értékelte a megyei elnökökkel együtt végzett munkákat, tájékoz-

tatást adott a Kardos díj tervezetéről, a Kollégiumi Millenneumi Napról, a Kardos kiállítás pápai sikereiről. Kiemelte, hogy a jövőben az informátság kölcsönös biztosítása érdekében nagyon fontos a megyei elnökökkel való további eredményes együttműködés. E napirend-

Dr. Pogány Mária megtekinti a Kardos kiállításról készült fotókat, Rostáné Nagy Rózsa megyei elnökkel

nél Dr. Pogány Mária, Kardos László özevgye is megtisztelt bennünket.

A megyei elnökök tanácskozása eredményes volt, hiszen sok olyan aktuális feladatot sikerült megbeszélni, amely a Szövetség eredményes munkáját segíti.

*Dr. Csépe György
szervezeti ügyvivő*

A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS ALAPKÉRDÉSEI

A minőségbiztosítás olyan tudatos intézményi tevékenység, amely az intézmény szakmai céljainak és tényleges működésének állandó közelítését szolgálja a gyerekek, szülők, pedagógusok, fenntartók, valamint a munkaerőpiac igényeinek mind teljesebb kielégítése céljából.

A közoktatáson belül általános egyetértés van kialakulóban abban a tekintetben, hogy az értékelés mellett a minőségbiztosítás tekinthető olyan területnek, ahol komolyabb "áttörés" lehetséges és szükséges. Olyan alapoó kutatások elindítása szükséges, amelyek feltárják a ma Magyarországon létező fontosabb minőségfelfogásokat, kormányzati, területi, helyi, intézményi és egyéni elvárásokat.

Ugyancsak halaszthatatlan a már működő minőségbiztosítási modellek vagy kezdeményezések (pl. EFQM, TQM, QPSA, az ISO-szabványcsalád, a magyar-holland képzésben képviselt modell stb.) összefoglalása és az EU-államokban létező gyakorlat feltárására. Ez utóbbi jelentősége abban áll, hogy az elinduló innovációnak EU-konformnak kell lennie.

Az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont feladata, hogy a már megkezdett óvodai és iskolai kísérletek, progra-

mok megismerése, valamint a megfelelő standardok kidolgozása és nyilvánossá tétele után - pályázati úton - meghatározza azon minőségbiztosítási rendszerek körét, melyek adaptálásához, akkreditálásához és működtetéséhez finanszírozási és szakmai támogatást nyújt.

A minőségbiztosítás jogi vagy központi finanszírozási eszközökkel csak korlátozottan terjeszthető. Ezért első körben olyan országos kísérleti programokat indítunk, melyek az akkreditált modellek köré szerveződnek. A programokhoz mind a fenntartók, mind az óvodák és iskolák pályázati úton kapcsolódhatnak. Emellett ki kell dolgoznunk azokat a jogi, gazdasági, szakmai kereteket, melyek között a szakmai szolgáltatók és az önkéntesen résztvevő fenntartók, valamint az óvodák és iskolák a minőségbiztosítási tevékenységet végezhetik.

A minőségbiztosítási rendszer kiépítésébe kezdő intézmények számára létre kell hoznunk egy a Nemzeti Minőségi Díjhoz hasonló fórumot. Ennek megteremtése és rendeleti úton történő szabályozása az Oktatási Minisztérium feladata.

A képzés és továbbképzés szerepe kulcsfontosságú az új minőségi kultúra elterjesztése szempontjából. Ezért a minőségbiztosítással, értékeléssel, ellenőrzéssel kapcsolatos ismereteket be kell építeni a pedagógus alapképzésbe, továbbképzésbe, valamint szakértőképzésbe.

- Oktatási Minisztérium -

Interjú Gazsó Ferenc egyetemi tanárral, kandidátussal

Professzor Úr! Ön már a '80-as évek elején mélyrehatóan foglalkozott a társadalmi esélyegyenlőség-egyenlőtlenség kérdéseivel. Az oktatási rendszer egyik alapvető társadalmi feladatákként azt jelölte meg, hogy a különböző társadalmi osztályokhoz, rétegekhez tartozó generációk körében az iskolázottsági különbségek csökkenő mértékben termelődjenek újra. Az e téren történő előrehaladás egyik alapfeltételének a közoktatási rendszer alapvető tartalmi és strukturális reformját jelölte meg. Azóta sok minden gyökeresen megváltozott úgy a társadalmi-, mint a közoktatási rendszer tekintetében.

Hogyan látja ma a közoktatásnak az esélyek közelítésében betöltött, betöltendő szerepét?

Hát egy nagy téma. Az, hogy a közoktatási rendszer ilyen nagy mérvű strukturális, tartalmi változása mennyiben befolyásolta az iskolázási esélyeket az elmúlt évtizedben, és főképpen javította vagy éppenséggel esetleg fordította.

Azt tudom mondani, hogy a magyar közoktatás átalakulásának eddigi menetében az a szempont, hogy az oktatási rendszert képessé és alkalmassá kellene tenni a társadalmi eredetű esélykülönbségek enyhítésére, korlátozására, ez a megfontolás nem játszott meghatározó szerepet. Az iskolarendszerben túlnyomóan olyan változások bontakoztak ki, amelyek az iskolázási esélyeket kedvezőtlenül

alakították. Mert miközben ugye pozitív mozzanat az, hogy nőtt a befogadóképessége a középiskolának és a felsőoktatásnak is, ez sajnos nem kapcsolódott egybe azzal, hogy az alacsony iskolázottságú társadalmi csoportokhoz tartozók köréből is többen, nagyobb eséllyel juthattak be a közép-, vagy felsőoktatásba, hanem éppen fordított helyzetet mutattak a kutatások.

Nevezetesen azt, hogy miközben az iskolarendszernek az általános társadalmi befogadó- és áteresztő képessége javult, aközben az iskolázási esélykülönbségeknél ez fordítva is történhetett volna. Sőt az lenne talán a természetes és öröndetes, hogyha az oktatási rendszernek ez az expanziója, mennyiségi kiterjesztése, azzal kapcsolódik egybe, hogy a korábban nehezebben továbbtanuló, az iskolarendszeren való végighaladás szempontjából kisebb esélyekkel induló fiatalok most nagyobb mértékben érhetik el a magasabb tudást adó intézményeket.

Ez a változás azonban nem következett be. Nagyon nagy diszrepancia alakult ki az iskolázás általános kiterjedése és fejlődése, meg az iskolázási esélykülönbségek alakulása között.

Mi az oka és a háttere ennek?

Ez az igazán érdekes kérdés! Ez több dologgal függ össze. Min-

denekelőtt azzal, hogy az iskolarendszerben végbement egy nagyon nagy mérvű differenciálódás. Ez a differenciálódás tartalmi, minőségi természetű. Az iskolák közt mindig voltak tartalmi minőségi különbségek, ezek azonban hallatlanul kiéleződtek az elmúlt évtizedben. Főleg annak következtében, hogy az iskolák ellátottsága, feltételrendszere nagyon erőteljesen településfüggővé vált annak következtében, hogy az állam az iskolák finanszírozásában csak egy részt vállal.

Körülbelül 60 %-át fedezi a ráfordításnak, de teljesen helyi erőttől függ az, hogy egy iskola milyen programkínálattal léphet elő, tehát, hogy mennyire bonthatja a csoportokat, milyen feltételeket teremt az oktatáshoz, mennyire tudja biztosítani a külön óráknak a rendszerét, és így tovább. Ez a differenciálódás tehát a kialakult finanszírozási szisztémával közvetlenül összefügg, és majdnem hogy az a helyzet alakul ki, hogy "szegény település – gyenge minőségű iskola". Ennek aztán messze ható konzekvenciái vannak, mert ahol a lakosság szegényebb, iskolázatlanabb, ott az iskola is gyengébb, ezért inkább konzerválja ez a szisztéma a meglévő esélykülönbségeket, mint feloldja. Fordítva kellett volna a dolgot csinálni. Ahol a leginkább sűrűsödnek az iskolázottsági hátrá-

nyok, ott kellett volna a legjobb feltételeket teremteni, gyarapítani. Nem ez a folyamat zajlott, hanem az, hogy az iskolarendszer a társadalom egyéb területén meglévő differenciálódását, jövedelmi viszonyait akadálytalanul kiteljesítette, leképezte. Ezért alakult ki az a helyzet, hogy az iskolarendszer a társadalmi polarizáció rögzítésének és újra termelődésének egyre inkább az eszközévé vált. Hát ez az a helyzet, amin változtatni kell! De ez nagyon nagy változtatást igényel, a finanszírozástól kezdve a pedagógiai programok elfogadásán és megalkotásán át.

Hogy megy a pedagógiai programok elfogadása? Beadja az intézmény a fenntartó önkormányzatnak, és lehet az akármilyen nagy-szerű a gyerekek fejlesztése szempontjából, ha az derül ki, hogy arra nincs fedezet, akkor azt nem lehet végrehajtani. A pedagógiai tartalom, az iskola fejlődési lehetősége, az iskola tartalmi kínálata abszolút függővé vált a helyi viszonyoktól. Ez nem tartható fenn akkor, ha olyan iskolát akarunk, amely az esélykülönbséget valamilyen mértékben mérsékli. Ha olyan iskolát akarunk, amelyik konzerválja és növeli a különbséget, akkor jó, ami most van.

A közoktatási rendszer kis részét képviseli a kollégiumi intézményhálózat. A kormányzat közoktatási törvény módosítása többek között megjelöli, hogy a kollégiumoknak a nevelési feladataikon túl az oktatásban is részt kell vállalniuk. A szakmai tevékenység hatékonyságának növelése érdekében pedig közalapítványt kíván létrehozni.

Véleménye szerint a társadalmi mobilitási folyamatok befolyásolásában milyen szerepet tölt, ill. kellene betöltenie a középiskolai kollégiumoknak?

Azt gondolom, hogy egy olyan helyzetben vagyunk most Magyarországon, amikor a kollégiumok-

nak a jelentősége a közoktatás egész rendszerében rendkívüli mértékben növekszik. Tudniillik, az nem képzelhető el, hogy úgy válik Magyarországon a középfokú oktatás általánossá, hogy egyre több településen működtetnek középiskolát. Minden bizonnyal megmarad ez a mostani hálózati szerkezet, hogy körülbelül háromszáz településnek van középiskolája, azok is, mint ahogy az előbb mondtam, nagyon különböző színvonalúak, de az iskolának az elérhetősége nagyon erőteljesen összekapcsolódik a kollégiumok létezésével, a kollégiumi hálózattal.

A jól telepített kollégiumi hálózat megoldhatja a kis településeken nevelkedő gyerekek megfelelő középiskoláztatásának a dolgát, az iskolák közötti színvonalkülönbségeknek egy olyanfajta, ha nem is kiegyenlítődsét, de olyanfajta ellensúlyozását, amikor valahonnan, rosszabb környezetből is oda lehet vinni jó iskolakörzetbe a gyereket. Tehát ez egy nagyon fejlesztendő és fontos terület, nem is beszélve arról, hogy a kollégium maga olyan típusú oktatási és szocializációs feladatokat láthat el - hogyha megvan hozzá a feltételrendszer -, amely nemcsak kiegészíti az iskola munkáját, hanem a gyerekeknek a reális fejlődési lehetőségeihez, képességeihez sokkal inkább hozzáigazodó pedagógiai eljárásrendszert, terhelést, bánásmódot alakíthat ki. Ebben óriási fantázia van, és ezért tulajdonképpen csak támogatni lehet minden olyan törekvést, többek között ezt a közalapítványt is, ami ennek a dolognak a kibontakozását segítené, ami ebbe az irányba mutat.

Meg vagyok arról győződve, hogy a társadalmi mobilitás folyamatok befolyásolása szempontjából a középiskolai kollégiumok célszerű működtetése és a hálózat további

bővítése egy ugrópont. Tehát ezt egy oktatásfejlesztési, oktatáspolitikai stratégiai feladatként értelmezem. A magam részéről ennek a területnek a kiemelt fejlesztését szükségesnek tartom.

Volt-e Ön kollégista, vagy van-e valamilyen személyes tapasztalata a kollégiummal kapcsolatban?

Én csak egyetemista koromban laktam kollégiumban, de pontosan abban az időben, amikor a kollégium már nem volt igazi kollégium, hanem még a neve is megváltozott, diákszállónak tekintették. Igazából tényleg csak a szálló jelleg dominált, kivéve azt a hozamot, amit az interperszonális kapcsolatok jelentettek.

Barátságok, együttműködés, közös szórakozások, de igazi fejlesztő kollégiumban nem volt részem. Tehát olyan kollégium, mint amely a Közgazdasági Egyetem mellett most működő Rajk-, vagy Széchenyi Kollégium, ahol tehát olyan plusz ismeretek birtokába lehet jutni, amit nem lehet megszerezni a graduális képzés keretei közt, ahol olyan emberekkel lehet találkozni, akik sok mindent tudnak és a közvetlen kommunikáció keretei közt sok új ismeretet meg lehet szerezni tőlük, ahol lényegében egy személyes kapcsolatháló keretei közt az ember sok mindent tud profitálni.

Úgyhogy nem kötődnek közvetlen élményeim ilyen kollégiumhoz, de tudom azt, hogy a népi kollégiumi mozgalom keretei közt még voltak ilyenek, amelyekben a nagy szellemi élet, a tudomány embereinek gyakori megfordulása sokak számára erőt adott és sokan profitáltak ebből.

Köszönöm a beszélgetést!

*Benda János
főszerkesztő*

Történet egy kollégiumi fiúról

Mintegy másfél évtizede középiskolai kollégiumi tanárként tevékenykedem. Tudom, a serdülőkora a felnőtt életre való felkészülés legfontosabb szakasza. A serdülőknek meg kell találniuk és tanulniuk az összhangot a lehetséges sokféle társadalmi szerep között, hogy később se zavarodjanak össze, ha azok özönvízként zúdulnak rájuk.

A kollégium egy sajátos pedagógiai színtér, ahol mód van a fenti szerepek gyakorlására, ill. gyakoroltatására. A pedagógiai folyamat során segíthetjük a tanulót abban, hogy megértse: igenis rendelkezik egyedül reá jellemző, stabil személyiséggel. A személyiségfejlődés e bonyolult folyamatában a tanár lehetőséget kap arra, hogy a tanulót megfigyelje, és mind teljesebben megismerje. Ha a tanuló megközelíthetetlen, elutasító, a tanár nem tud bekapcsolódni a személyiségalkotó folyamatba. Döntő tehát, hogy sikerül-e kölcsönös, bizalomteli, egymást elfogadó kapcsolatot létrehozniuk. A felnőtt részéről ehhez szükséges az őszinte érdeklődés, a bizalom, a tapintat, valamint a tanuló szabad akaratának tiszteletben tartása.

Visszaemlékezésemben

Istvánról szól a történet.

Talán egy hétvégi ügyeleti szolgálat során figyeltem fel rá. Meglepett kimért, kissé ellenségesnek tűnő megnyilvánulása. Eltévésztettem, ill. nem igazán tudhattam - akkor még - a nevét. Határozottan kijavított, de egyben azt is sugallta kimért, foghegyről odavetett módon, hogy ezt a hibát nem illik elkövetnie senkinek. Elköszönt, mint aki nem kíván tovább foglalkozni velem, és elsietett.

Amikor negyedik lett István, néhány osztálytársával együtt az én csoportomba került. Hamarosan felkerestem a szobájában, hogy üdvözljem. Nem különösebb lelkesedéssel fogadott ő sem, és a többiek sem. Valami olyasmit éreztem a légkörben: nem lenne baj, ha békén hagynám őket ebben az új helyzetükben. Így kezdődött el a tanév. Természetesen szándékaimban szerepelt, hogy közelebb kerüljek az „új” fiúkhoz. Eleinte úgy tűnt, ez

aligha sikerülhet. Azután a tervszerűen megtartott csoportfoglalkozások során történtek új irányt adtak a kapcsolatunknak.

Önismereti sorozatunk programjában olyan izgalmas kérdésekre kerestük a választ: hogy „Ki vagyok én?”, „Milyen szeretnék lenni?”, „Milyeneknek látnak mások?”. Segítőim is akadtak, akik fogalmazványaikkal érdekes vitát indítottak. Kihirdettem, hogy a foglalkozásokon — csoportunkból — mindenkinek részt kell vennie. István tiltakozott: nem ér rá, nem érdeklí, és így tovább. Akkor behívtam. Jött, de morgott. Azután, mikor meghalotta Ranschburg Jenő hangját a magnószalagról, felugrott és kirohant. Amikor felelősségre vontam, közölte, hogy ő és az egész családja utálja a pszichológiát és a Ranschburg Jenő-féle szöveget is. Kértem, hogy jöjjön a következő beszélgetésünkre. Megígérte, meg is jelent, de ismét kiszaladt a teremből. Nevelőtanári büntetésben részesítettem és értesítettem a szülőket. Édesanyja felkeresett - a problémát megértve -, támogatásáról biztosított.

Azután István óvatosan közeledni kezdett hozzám, elmondta, hogy a történelem érdeklí a szakmáján (vegyészet) kívül. Megkérdeztem, hogy vállalna-e kiselőadást valamilyen történelmi témában. Ő Napóleont választotta, és sikeresen szerepelt a csoportközösség előtt. Megdicsértem. Az anyag gyűjtése során egy barátira is lelt a csoporttársak közül.

Egyszer a tanárban ülve éppen a személyiségi lapokon dolgoztam, amikor megláttam Istvánt, amint a folyosón sietett szobája felé. Behívtam, és beszélgetni kezdtünk. Megkérdezte, min dolgozom. Mondtam, hogy róluk próbálok jellemzéseket készíteni, de igazából csak velük közösen boldogulnék, segítene-e. „Igen” - válaszolta. S akkor odaadtam a róla megfogalmazottakat. Elolvasta. Rám nézett, s én valami meleg emberi sugárzást olvastam ki tekintetéből. „Ezt honnan tudta tanár úr?” - kérdezte.

Az általam megfogalmazottak lényege a következő volt:

Őszinte alkalmat, az igazságot és az emberi becsületet sokra tartja. Kifelé zárkózott, olykor sündiszno-állást vesz fel és szúr mindenki felé. Ez sokszor konfliktust vált ki, társai kerülnek, különleges stílusa miatt félreismerik. A külső álarcot azonban csak védekezésül alakította ki, ugyanis a belső, igazi énje más: melegszívű, barátokat kereső és másokon segíteni akaró tulajdonságok jellemzik, és ezek rendkívül fontosak lesznek élete során is...

A tanév végén a ballagáskor történelmi tárgyú könyvvel ajándékoztam meg őt és elbúcsúztunk: „Viszontlátásra”.

Alig telt el egy esztendő, a levelét olvashattam, melyet így kezd:

„Kedves Tanár Úr!

Talán még emlékszik rám, ha másért nem, nos azért, mert meglehetősen ellenére voltam a pszichológiának... No, nem mintha én nem szeretném az emberi lélek tudományát, csak túl bonyolultnak érzem mind a mai napig. Azóta foglalkoztam vele egy kicsit, de nem tudok barátságot kötni. Hiába, én természettudományi beállítottságú vagyok, annak ellenére a történelmet kedvelem legjobban.”

Azután folytattuk a levelezést. Egymásnak olvasnivalót is ajánlottunk, majd személyesen is meglátogattam.

Behívták katonának. Úgy éreztem, hogy bevonulása után különösen fontossá vált számára a velem való levelezés.

Hat hónappal a leszerelése előtt ezt írja:

„Nagyon hiányzik a munkahelyem, mivel azon kevesek közé tartoztam, akik örömmel járnak dolgozni...”

Végül a sok-sok fontos kérdésről folytatott vitánk után írja:

„Szeretnék öntől tanácsot kérni arra vonatkozólag, hogy mit érdemes elolvasni ahhoz, hogy az ember elkezdhesse foglalkozni a pszichológiával.”

Azóta eltelt jó néhány év. István ma is a régi munkahelyén dolgozik, szakmájában sikeres, kiegyensúlyozott. Ebben a folyamatban tudtam, hogy nekem is szerepem volt, s talán valamennyire én is hozzásegítettem a felnőtté váláshoz.

- Székely Miklós -
(Magyar-Angol Tannyelvű
Gimnázium és Kollégium)

Földfigyelő diákok

Az oktatási és a környezetvédelmi miniszter együttműködési megállapodása értelmében e tanévtől kezdődően összehangolt állami támogatásban részesülhetnek többek között az erdei iskolák, a környezet- és természetvédő szervezetek rendezvényei és egy sor további, a közös jövőnkért végzett oktatási, művelődési tevékenység. Várhatóan jobb feltételek között folytathatják munkájukat azok a pedagógus munkaközösségek, akik eddig is sokat tettek azért, hogy gyermekeink hiteles képet kapjanak hazánk és a világ környezeti értékeiről, valamint fontosnak tartották az egészséges életmódra nevelést. A megjelölt közös feladatok között szerepel az óvodai nevelés, a közoktatás, a szakképzés. Az együttműködés tekintettel van arra, hogy a közoktatás korszerűsítési folyamatában ne vesszenek el a Nemzeti Alaptanterv követelményeiben megfogalmazott értékek. Nem marad ki a feladatok közül a tantervfejlesztés, a tankönyvek tartalmi kiegészítésének igénye, a minőségbiztosítás, a tehetséggondozás és a külföldi kapcsolatok együttes építése sem. A két tárca közösen kívánja fejleszteni nemzetközi oktatási szakmai tapasztalatait. Létrehozzák a GLOBE

program magyarországi „Földfigyelő” iskolai hálózatát, melynek öt éven keresztül 25 magyar középiskola lesz a résztvevője. A programot USA-magyar államközi megállapodás keretében vállaltuk. A tárcaközi megállapodás kiemelt szerepet tulajdonít a fenntartható fejlődés eszméjének, ennek legszélesebb körű megismertetésének. A megállapodás feladatai megfelelnek a Nemzeti Környezetvédelmi Program állapotfelmérésének és előírásainak.

Ritka érték

A parlagi viperát kiemelkedő nemzeti kincsünknek kell tekintenünk, hiszen ez a faj csak Magyarország területén él. Megmentése nemzetközi kötelességünk. Sajnos az elmúlt években állománya annyira megfojgatoszott, hogy a kipusztulás szélére sodródott. Fontos feladat az élőhelyek háborítatlanságának biztosítása, az illegális gyűjtés megakadályozása.

Veszélyes villanyoszlopok

Hazánkban közel egymillió olyan villanyoszlop van, amely veszélyes a madarakra. Az ilyen oszlopokra leszálló madarak könnyen áramütést szenvedhetnek. Megfelelő szigetelő papucs kihelyezésével a veszély kiküszöbölhető. A szakma több tízmillió forintot fordít e veszély kiküszöbölésére.

Diákakadémia negyedszer

Ebben az évben szeptember 24-től 26-ig Tapolca adott otthont az immáron negyedik alkalommal megrendezett Országos Honismereti Diákkonferenciának. A rendezvényre ezúttal is sok megyéből érkeztek diákképviselők és rész tudtak venni határainkon túlról érkezett diákok is. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy az előző honismereti diákakadémián megfogalmazott a Történelem Tanárok Egyesületéhez inté-

zett felkérés – mely szerint próbálják meg a honismeret témakörét felkarolni és a diákokkal megismertetni, megszerettetni – nem járt sikerrel. A konferencia első napján – az ünnepélyes köszöntők után – Halász Péter: Szent István országa; S. dr. Laczkovics Emőke: Szent István alakja a néphagyományokban, valamint

Hangodi László: A diák honismereti körök szerepe a középiskolákban címmel érdekes előadásokat hallgathattunk meg.

Az első napon, dr. Rajner Pál: Települések régen és most, valamint Ráski Mihályné: Veszprém Vármege István király korában című előadások után diák-korreferátumok, hozzászólások következtek. Majd ezután autóbusszal Tapolca-Diszelre

látogattunk, ahol megtekintettük az Első magyar látványtárt és a közelben lovalglásra is volt lehetőség. Délután dr. Csorba Csaba: Út a keresztény államiságig című előadását hallgathattuk meg, s ezt követően mindenki megtervezhette saját lakóhelye címerét. A nap hangulatos programmal zárult, csónakázhattunk a tapolcai Malom tavon, és a tavasbarlangban.

A konferencia zárásaként Reindl Erzsébet: A honismereti tábor szerepe a kutató – gyűjtő munkában című előadását, s emellett igen színvonalas diákbeszámolókat hallottunk.

A békéscsabai Kossuth Zsuzsanna Középiskolai Leánykollégiumot négyen képviseltük. Úgy érzem, mindannyiunk számára sok élménnyel szolgált ez a rendezvény, s remélhetőleg azok is kedvet kaptak a honismereti munkához, akik először vettek részt ezen az akadémián.

Zalai Erika
diákújságíró

Kollégisták a határon túlról

Koppány Csaba Labancz Bélát köszönti a középiskolai kollégium előtt

Szlovákiából, Ogyalláról negyvenöt tanuló és öt pedagógusból álló delegáció érkezett, akiket a komáromi Középiskolai Kollégium tantestülete és diáktanácsa fogadott.

A vendégeket Koppány Csaba igazgató köszöntötte.

Ez a gyümölcsöző kapcsolat már hét éve tart az ógyallai építőipari technikum kollégiuma és a mi intézményünk között. A testvérkapcsolaton kívül mély barátságok is kötődnek. Szakmailag is hasznosnak tartjuk ezeket a találkozásokat, hiszen tapasztalatokat gyűjthetünk. A szlovák pedagógusok megismerhetik: hogyan működik a magyar kollégiumi rendszer, de ugyanúgy mi is

betekinthetünk a szlovák nevelési programba – emelte ki Koppány Csaba.

A komáromi középiskolai kollégium számára több lehetőség is adódik, hiszen számos észak-komáromi kollégiummal van kapcsolatunk.

Tanácskozásokon, továbbképzéseken vesznek részt közösen. Az ógyallai kollégiummal pedig évente legalább kétszer találkoznak. Most ők a vendégeik, de 2000. márciusában a komáromi kollégista diákok látogatnak szlovák barátaikhoz. Az egésznapos rendezvényből nem maradhat ki a sport sem. A két intézmény diákjai számára szerveznek lány és fiú kispályás labdarúgó-mérkőzést, valamint asztaliteniszben is összemérik erejüket.

- N. Lakics Zsuzsa -

TOVÁBBKÉPZÉSI LEHETŐSÉG

A Kollégiumi Szövetség és az Egészségvirág Egyesület között megkötött együttműködési megállapodás első eredményeként pedagógusok szakmai továbbképzése indul, diákcsoportok számára szervezett foglalkozásokkal együtt.

Kérünk minden megyei elnököt, hogy segítse a pályázat sikeres lebonyolítását.

- szerk. -

Tisztelt Igazgató Asszony/Úr!

Engedje meg, hogy röviden tájékoztassam egy kedvező továbbképzési lehetőségről.

Az Egészségvirág Egyesület Iskolai Egészségnevelési Programját (nyilvántartási szám: 2025/99) szeretném figyelmébe ajánlani, melyről a részletes bemutatkozót is megtalálja levelünkben.

Ez a továbbképzési program az Egészségügyi Minisztérium pályázatán, mely a **serdülők egészségmagatartásának javítását célozza**, komoly támogatásban részesült. A pályázatot a **Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetséggel együttműködve** nyújtottuk be, melynek eredményeként most a kollégiumokban, az ország minden megyéjében és a fővárosban lehetőséget tudunk biztosítani **1 nevelői csoport képzésére (25-30 fővel)**, és **2 diákcsoport működtetésére (25 fő/csoport)**. A tanfolyamokat 1999. novembere és 2000. júniusa között kell lebonyolítani.

A **nevelők képzési költsége** - a pályázat révén - a szokásos ár 50%-a, 17.500,-Ft helyett **8.000,-Ft**. Ezen összegért részesülnek a **60 órás akkreditált képzésben**, melyről tanúsítványt kapnak. A tanári segédleteket könyv, formájában kollégiumonként **1 példányban tudjuk biztosítani**. Az ezen fölüli igények kielégítését könyvcsomagonként (6 tanári kézikönyv) 2000,-Ft-ért ki tudjuk elégíteni. Amennyiben addig elkészülnek a segédletek CD formájában is, akkor kb.500,-Ft-ért tudjuk azokat biztosítani.

A diákok számára szervezett foglalkozásokat térítésmentesen nyújtjuk. Mindössze abban kérnénk segítséget, ha a trénereknek szállás igényük lesz, ezt szíveskedjenek számukra is hasonló módon biztosítani.

A foglalkozások összesen **30 óra terjedelemben, hetenként 1-2 alkalommal, találkozásonként 2-3 órában** a tanulók szabadidejének megfelelően szervezhetőek. A tréning során érintett témák: **kommunikáció, konfliktuskezelés, dohányzás megelőzése, alkohol és drogfogyasztás megelőzése, egészséges táplálkozás, szexualitás-AIDS megelőzése.**

A pályázat megvalósítása során, a megyénkénti 1 nevelői csoport szerveződése, feltétele a 2 diákcsoport teljes költségmentességének!

Szívesen vesszük, ha az Önök kollégiuma vállalja a szervező és házigazda szerepét, de azt is elképzelhetőnek tartjuk, hogy a megye más intézménye vállalja ezt és Önök az érdeklődő pedagógus résztvevőket a kialakult végleges helyszínre küldik. A kivitelezésben számítunk a megye kollégiumainak együttműködésére.

Választásuknak megfelelően szíveskedjenek a **csoportos vagy egyéni** jelentkezési lapot eljuttatni az egyesület címére!

A diákcsoportok indításához is a csoportos jelentkezési lapokat kérjük kitölteni, a "jelentkezési lap" felirat előtt D megkülönböztető jelzést használva.

Budapest, 1999. október 22.

A találkozás reményében szívélyes üdvözléssel:

*Boldog Károlyné sk.
programkoordinátor*

*Kulin Eszter
elnök*

Információ kérhető:

**Kulin Eszter Tel/fax: (1)-319-393 vagy 06 20 914-3646
kuline@kincsem.btf.hu**

**Boldog Károlyné Tel: 37/312-539 vagy 37/360-122
boldog5@matavnet.hu**

A PÁLYÁZAT ANYAGA

(részlet)

A PÁLYÁZAT CÉLKITŰZÉSE ÉS A MEGVALÓSÍTÁS MÓDJA (rövid összefoglaló)

A középiskolás kollégista fiatalok egészségorientált életmód-szemléletének alakítása:

1. Közvetlenül a kollégisták számára szervezett csoport-foglalkozások formájában
2. Pedagógusok képzése, képessé tétele diákok számára ilyen foglalkozások tartására a későbbiekben.

Mód: tréning – interaktív tanulás és saját élményű tapasztalás révén ismeretelsajátítás és magatartásformálás a konstruktív konfliktuskezelés módszereinek megismertetésével és alkalmazásával a következő témakörökben: a dohányzás, alkohol és drogfogyasztás, az ezekre való "nem"-et mondás készségének kifejlesztése, az egészséges táplálkozási szokások megalapozása, a szexualitás és az AIDS problémakörének fiatalokat érintő gyakorlati kérdései

A PÁLYÁZATI PROGRAM CÉLJA(1), ELÉRÉSÉNEK MÓDJA

1. Diákok megnyerése, hogy kollégiumban töltött idejük egy része alatt (heti 1-2 alkalommal, alkalmanként 2-3 órában max. 30 óra terjedelemben) vegyenek részt olyan foglalkozásokon, ahol ismereteket szerezhetnek az egészséges életmóddal kapcsolatban, alternatívákat találhatnak a káros szenvedélyek leküzdésére, kialakulásuk megelőzésére. Az itt szerzett ismereteket konstruktívan beépíthetik életmódjukba.

2. Kollégiumi nevelőtanárok számára dohányzás, alkohol, drog, szex-AIDS, egészséges táplálkozás konfliktuskezelés, környezeti nevelés témakörökben 60 órás továbbképzés szervezése, mely képessé teszi őket a tanítványaik körében ilyen témákban preventív munkára, életvitelük, egészségma-

*"Az élet meghosszabbításának egyedüli titka,
hogy meg ne rövidítsük."
(Móra Ferenc)*

Kedves Diákok!

Engedjétek meg, hogy az Egészségvirág Egyesület tréneri nevében egy páratlan programlehetőségre invitáljunk benneteket.

Egyesületünk fő tevékenysége olyan tananyag és módszertani gyűjtemény összeállítása, fejlesztése és tanfolyamainkon való közvetítése, mely segíti, hogy az iskolákból jókedvű, egészséges, önmagukért és másokért felelősséget érző fiatalok kerüljenek ki.

Egy 30 órás kötetlen, vidám találkozássorozatra hívunk benneteket, ahol szó esik majd **önismeretről, kommunikációról, hatékony konfliktuskezelési stratégiákról**. Megismerkedünk a **nem-et mondás művészetével**. **Megvizsgáljuk szenvedélyeinket** (dohányzás, alkohol, drog), miért ragaszkodunk hozzájuk, kit, mi befolyásol leginkább a döntéseiben. Szó lesz **szelelemről, szexről és beszélgetünk az AIDS problémáról** is. Fogunk jókat játszani, sokat derülni, de **komolyan vitázni**, de feltehetitek kényesnek tűnő kérdéseiteket is. Módunk lesz **egészséges finom fala-**

gatartásuk javítására.

A program a holisztikus szemléletmódra alapsz, komplexitásban kezeli az egészséget.

A pályázati program által lefedett földrajzi terület :

Az ország valamennyi megyéjében és Budapesten 2-2 diákcsoport (25 fő/csoport összesen 1000 diák)

1-1 nevelői csoport (25fő/csoport 500 pedagógus)

Vasváron, a Kardos László Ált. Iskola 8. osztályának diákjai körében, melynek fenntartója önhibáján kívül hátrányos helyzetű, forráshiányos önkormányzat (itt 25 pedagógus felkészítése már megtörtént)

A tervezett szolgáltatások leírása (szakmai módszertani szempontból):

A program a holisztikus szemléletmódra alapsz, komplexitásban kezeli az egészséget.

- A foglalkozásokon a diákok ismeretei bővülnek a dohányzás (3óra), az alkohol és más drogok (7 óra), szexualitás-AIDS (5óra), táplálkozás (3óra) környezet (2 óra) illetve az egészet átszövő konfliktuskezelés-kommunikáció (10 óra) témaköreinek számukra időszerű kérdéseivel. A tréningek lehetőségeket teremtenek a "kényes kérdések" megbeszélésére, fejlesztik a résztvevők önbizalmát, kommunikációs kultúráját, konfliktuskezelési technikáját. A foglalkozásokon a résztvevők saját élményeiken keresztül, a gyakorlatban sajátítják el a prevenciót segítő módszereket, eljárásmodokat, magatartásformákat.

- Felkészíti a résztvevő pedagógusokat a kommunikáció, konfliktuskezelés (18+2 óra) tükrében a táplálkozás (8 óra), a környezet (8 óra), a dohányzás (4 óra), az alkohol és más drogok (12 óra), szexualitás- AIDS (8 óra), témaköreinek tanítására. A foglalkozásokon a résztvevők saját élményeiken keresztül, a gyakorlatban sajátítják el a prevenciót segítő módszereket, eljárásmodokat, magatartásformákat. A kurzus végén képesek lesznek megszerzett ismereteik és a kapott tanári kézikönyvek segítségével önállóan megtervezni és megvalósítani saját gyakorlatukban az egészségnevelés preventív programját.

tokat megízlelni, elképzelt kommunikációs stratégiánkat kipróbálni.

Ha mindez elnyerte tetszésed és szívesen áldoznál szabad estéidből néhányat a programban való részvételle, nincs más teendő, mint jelentkezni nevelőtanároddal, keresni néhány társat, akik csatlakoznak hozzád (egy ilyen csoport 20-25 fővel működik igazán jól) és eldönteni a kezdő időpontot, amikor először találkozhattok az egyesület trénerével.

Budapest, 1999. október 20.

A találkozás reményében szívélyes üdvözléssel:

*Boldog Károlyné
programfelelős*

*Kulin Eszter
elnök*

Cím:

Egészségvirág Egyesület

1118 Budapest, Előpatak út 1.T/F(1) 319 3930 vagy
(1) 201 6794

Iroda: 1094 Budapest, Angyal u 19/a III/4

Tel./fax/üzenetrögzítő(1) 216 7712

E-mail:

kuline@kincsem.btf.hu vagy ranky@starkingnet.hu

Honlap: <http://www.c3.hu/evirag>

Kollégiumi Diákszövetség Egerben

A Kollégiumi Diákszövetség Heves megyei szervezetének megalakulása óta több kísérlet is történt a megye diák-önkormányzati munkájának összehangolására, közös programok szervezésére, a kollégiumok közötti kapcsolatok erősítésére. Ezek a próbálkozások a finanszírozási és koordinációs nehézségek miatt csak egyes kollégiumok viszonylatában bizonyultak eredményesnek.

Egerben 11 középiskolai kollégium működik, ezért 1996-ban felvetődött egy helyi szervezet létrehozásának gondolata. Az elképzelés pozitív fogadtatásra talált, így a város összes középiskolai kollégiumának részvételével megalakult a Kollégiumi Diákszövetség Egri Szervezete. A szervezet célkitűzései és feladatai folyamatosan bővültek és módosultak. Az 1998-99. tanévre sikerült egy olyan koncepciót kidolgozni, mely hosszú távra meghatározhatja működésének arculatát. Az alábbiakban az elmúlt tanévben szervezett programok, rendezvények tükrében szeretném bemutatni e helyi modell legfontosabb ismertető jegyeit.

A szeptemberben megtartott évindító ülésre meghívást kaptak a diákönkormányzatok vezetői és patronáló tanáraik. Itt került megvitatásra az éves program, melynek gerincét a sport- és kulturális rendezvények alkotják. A programok szervezését minden hónapban más-más kollégium vállalja fel, és gondoskodik a helyezett jutalmazásáról is. A sportrendezvényeken a labdajátékok mellett sakk, biliárd és asztalitenisz szakágakban is összemérhették tudásukat a tanulók. A kulturális programokban szerepelt vallásos szavalóverseny, "Sissi királynő" vetélkedő, városismereti vetélkedő, diákújságíró pályázat és a költészet napja alkalmából szervezett szavalóverseny is.

A felsoroltakon kívül két kiemelt jelentőségű, nagy létszámú résztvevőt vonzó rendezvényünk volt. A *Kulturális Fesztiválon* vers- és prózamonddás, néptánc, moderntánc, ének, hangszeres zene és "egyéb" kate-

góriában indulhattak versenyzők. Az immár második alkalommal megrendezett vetélkedés egyre népszerűbb, és rangot adó esemény a város kollégiumai körében. A sikerhez nagymértékben hozzájárult a Kereskedelmi Középiskola Kollégiumának - mint rendezőnek - a felkészültsége, segítőkészsége.

A másik kiemelt rendezvényünk - melyen közel 250 kollégista bizonyíthatta az egyes sportágakban nyújtott felkészültségét - a *Városi Kollégiumi Spartakiád* volt. Ez a mármár feledésbe merült versenyzési lehetőség érdemessé vált a felelevenítésre. A rendkívül jó hangulatú és színvonalú program szervezésében a Lenkey János Honvéd Gimnázium kitűnő házigazdának bizonyult. Fiú- és lánykategóriában, az alábbi versenyszámokban indulhattak a résztvevők: labdarúgás, kézilabda, szkanter, távolugrás, közép- és rövidtávú futás, váltófutás. A rendezvény lebonyolításához a Városi Önkormányzat 40.000 Ft-al járult hozzá. Remélem, a Spartakiád sikerének ismeretében a következő tanévben támogatásra szánt összeg lényegesen nagyobb lesz. A helyezettnek jutalmazásához a város kollégiumain kívül szponzorok is hozzájárultak.

A Spartakiád zárásaként átadásra került az "*Év Kollégiuma*" vándorszerleg, melyet a Kereskedelmi Középiskola Kollégiuma nyert el. Az "*Év Kollégiuma*" címet ebben a tanévben írtuk ki először. A tanévben megrendezett versenyek összesített eredménye alapján a nyertes kollégium egy évig viselheti ezt a címet.

A kollégiumok közötti kapcsolat nem csak a versenyekre, vetélkedőkre korlátozódik. Évente öt-hat alkalommal a tanulók kollégiumok között szervezett DISCO-n, vagy bálon vehetnek részt. A kollégisták fiú- és lánykollégiumok közös szervezésű néptáncsoportjaiban, vagy énekkaraiban is eltölthetik szabadidejüket. Az igényektől függő gyakorisággal budapesti színházlátogatásra is sor kerül. A következő tanévtől közös túrákat, kirándulásokat és a kollégiumok között meghirdetett

művészeti és tudományos előadások megrendezését is tervezzük.

Röviden a szervezet működéséről

A városi szervezetet a patronáló tanár támogatásával az elnök irányítja, kinek megválasztására minden évben a szeptemberi összejövetelen kerül sor. Az elmúlt tanévben - Nagy Tímea diákvezető kollégiumból való kiköltözése miatt - az elnöki teendőket megbízás alapján látta el Kiss Anita, a Heves megyei Önkormányzat Kollégiumának tagja.

A diákvezetők 1-2 havonta találkoznak, mindig más-más kollégiumban. A házigazda kollégium diákönkormányzata ismerteti kollégiumuk házirendjét, önkormányzatuk szervezeti- és működési szabályzatát, a tanév során szervezett programokat, a kollégium hagyományait. Megbeszéljük az adott időszak aktuális feladatait, elmondják gondjaikat, problémáikat.

A városi diákfórumokon az elnök képviseli a város kollégistáit. A városi szervezet tagja Eger Város Gyermek és Ifjúsági Érdekegyeztető Tanácsának, és képviselője útján részt vesz a Városi Diáktanács munkájában is. A városi önkormányzat ifjúságpolitikai referense rendszeresen tájékoztatja a diákszövetség elnökét a város kollégiumait érintő kérdésekről, és meghívót küld számára az érdekvényesítő fórumokra.

A szervezet helyi működési költségeihez minden kollégium 10 Ft/tanuló/év összeggel járul hozzá. (Az Országos Kollégiumi Diákszövetség tagdíj-fizetési nehézségei ezen a szinten is jellemzőek.)

Úgy gondolom, e helyi szervezet működési gondjainak ellenére fő céljait elérte. Képviselést nyújt a város kollégistái számára a helyi fórumokon. A kollégiumok belső életének megismertetésével segítséget nyújthat a többi kollégium számára. A versenyek, rendezvények értékteremtő hatásuk mellett barátságok születésére is alkalmat teremtenek.

A szervezeti keretek adottak, már "csak" kitartó hozzáállás és a pénzügyi lehetőségek bővülése szükséges a működés eredményességének növeléséhez.

Kiss Ferenc
KDSZ patronáló tanár